

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

9 квітня 2015 року

№12 (3111)

Засідання Наглядової ради університету

12 березня відбулося засідання Наглядової ради НТУУ "КПІ". Участь у ньому взяли голова Наглядової ради, Президент України в 1994–2004 рр. Леонід Кучма; заступник голови Наглядової ради, народний депутат України кількох скликань, президент Малої академії наук України член-кореспондент НАН України Станіслав Довгий; перший космонавт незалежної України Леонід Каденюк; заступник голови Держагентства з питань науки, інновацій та інформатизації України Віктор Івченко; директор Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України академік НАН України Іван Сергієнко; голова правління ВАТ "Меридіан" ім. С. П. Корольова В'ячеслав Проценко та інші. НТУУ "КПІ" на засіданні представляли ректор університету академік НАН України Михайло Згуровський, перший проректор академік НАН України Юрій Якименко, проректор з наукової роботи академік НАН України Михайло Ільченко, проректор з перспективного розвитку Олексій Новіков, проректор з міжнародних зв'язків член-кореспондент НАН України Сергій Сидоренко, проректор з навчально-виховної роботи Петро Киричок, керівники низки університетських науково-конструкторських колективів та інші.

Зі звітом про результати діяльності і перспективи розвитку НТУУ "КПІ" виступив ректор Михайло Згуровський. В обговоренні звіту активну участь узяли члени Наглядової ради, запрошені гості, проректори НТУУ "КПІ" тощо. Особливу увагу було приділено питанням розробки київськими політехніками нових систем та виробів військово-оборонного призначення та впровадження їх у виробництво.

Інф. "КПІ"

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Засідання Наглядової ради

1 Конференція з проблем феросплавного виробництва

2 В.М.Марчевському – 80!

Роман Жогов – стипендіат ректора

Турнір фізиків

Олімпіада з теоретичної механіки

3 Євген Поліщук про Українсько-Польський центр КПІ

Увага, конкурс!

4 Вечір пам'яті С. Ріхтера

Турклуб КПІ – кращий в Україні

Новини бібліотеки КПІ

Нові можливості підготовки студентів ФМФ

17 лютого 2015 року на фізико-математичному факультеті відбулась подія, на яку чекали студенти та викладачі. Цього дня було відкрито щойно відремонтовану навчальну аудиторію 421 у 7-му корпусі, у якій здійснюватиметься підготовка студентів за новою спеціалізацією "Страхова та фінансова математика".

Стрічку на церемонії відкриття перерізали перший проректор НТУУ "КПІ" Ю.І. Якименко та перший проректор Університету м.Ульм (Федеративна Республіка Німеччина) У.Штадтмюллер. В урочистій процедурі взяли участь студенти і викладачі кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей фізико-математичного факультету. Присутність колеги з Ульма мала безпосереднє відношення до нової спеціалізації, оскільки підписана в листопаді 2014 року угода між університетами передбачає обмін студентами та викладачами Інституту страхової математики (м.Ульм) та ФМФ, спільне керівництво дипломними роботами та магістерськими дисертаціями в галузі страхової математики.

Відкриваючи церемонію, Ю.І.Якименко наголосив, що навіть у такий скрутний час університет знаходить можливості готувати саме тих фахівців, яких потребує ринок праці та сучасні умови. Він відзначив, що поява такої сучасної аудиторії стала можливою завдяки поєднанню зусиль кафедр та факультету, ініціативу яких підтримав університет.

У.Штадтмюллер згадав про тісну наукову співпрацю між фахівцями двох університетів та організацію спільних конференцій в Україні та Німеч-

чині. Після підписання в листопаді 2014 року Договору про співпрацю між університетами з'явилась можливість здійснювати обмін студентами та аспірантами. У спільному проекті, який готується, буде передбачено, що сторони намагатимуться узгоджувати програми з метою видачі студентам подвійних дипломів.

Виступас Ю.І. Якименко

Декан ФМФ В.В. Ванін подякував гостеві за підтримку та допомогу в налагодженні плідних контактів та висловив сподівання, що співробітництво буде поширено і на інші спеціальності. Голова страхової компанії, випускниця ФМФ 2005 року Г.В.Дорошенко розповіла про існуючі зв'язки між компанією і кафедрою математичного аналізу та теорії ймовірностей і підтримала відкриття нової спеціалізації. Варто зауважити, що торік студенти вперше проходили виробничу практику в її страховій компанії.

Після офіційної церемонії У. Штадтмюллер відповів на запитання студентів, яких цікавили практичні аспекти отримання подвійних дипломів. Він розповів також про місто Ульм, у якому працював Й. Кеплер та народився А. Ейнштейн.

Уже тепер студенти кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей слухають спеціальні курси з теорії фінансової математики та теорії хеджування ризиків. Незабаром почнеться викладання спекурсів з особливостей страхування рухомого майна та життя людини. Планується залучати спеціалістів-практиків для проведення занять зі студентами та керівництва дипломними роботами.

З.П. Ординська, доцент кафедри МА та ТИ

Конференція з проблем феросплавного виробництва

26 березня в залі засідань Вченої ради НТУУ "КПІ" відбулася Міжнародна науково-практична конференція "Вклад наукової та студентської молоді в підвищення енергоефективності і екологічності феросплавного виробництва".

Організаторами конференції виступили Українська асоціація виробників феросплавів та іншої електрометалургійної продукції (УкрФА), керівні органи Міжнародного феросплавного конгресу INFACON-14, НТУУ "КПІ", Національна металургійна академія України. Організаційну підтримку надали АКБ "Приватбанк", Міжнародний феросплавний комітет, НАН України, Міністерство освіти і науки України та київський Центр ЮНІДО.

Мета конференції – активізація участі молодих учених, фахівців і студентів у проведенні досліджень у сфері теорії і практики феросплавного виробництва. Різноманітна тематика конференції передбачала такі напрями, як теорія і практика фе-

росплавного виробництва, удосконалення устаткування для виробництва феросплавів, головні шляхи енергозбереження і підвищення енергоефективності феросплавного виробництва тощо.

Ця молодіжна конференція проводиться як один із заходів наступного Міжнародного феросплавного конгресу INFACON-14 (Київ, червень 2015 р.) і за погодженням з Міжнародним феросплавним комітетом отримує статус "Молодіжного INFACON-14".

У конференції взяли участь молоді вчені, дослідники, аспіранти і студенти, які навчаються на електрометалургійних спеціальностях у вишах України і за кордоном, гості – колеги зі Словаччини – фахівці підприємства OFZ, а також молоді спеціалісти українських і зарубіжних феросплавних підприємств.

Вів засідання віце-президент Української асоціації підприємств чорної металургії "Укрмет" Сергій Грищенко.

Закінчення на 2-й стор. ➔

Виступас В.Шевченко, генеральний директор "Тоназ ЛТД"

ВІТАЄМО! ВІТАЄМО! Віктору Миколайовичу Марчевському – 80!

Уже майже півстоліття для співробітників кафедри машин та апаратів хімічних і нафтопереробних виробництв перший день квітня асоціюється з днем народження чудового фахівця, талановитого вченого і викладача – Віктора Миколайовича Марчевського.

Ще у шкільні роки Віктор Миколайович почав цікавитись технікою та сучасними досягненнями у цій царині, а отже, після закінчення школи свій життєвий шлях вирішив пов'язати з Київським політехнічним інститутом, який успішно закінчив у 1959 році за спеціальністю "Машини та апарати хімічних виробництв". Після закінчення інституту був розподілений до філії Державного інституту азотної промисловості у м. Кемерово (Російська Федерація), з якого переведений на Новокемеровський хімічний комбінат. Жвавий розум і висока фахова освіченість дозволили Віктору Миколайовичу швидко вникнути і почати ефективно вирішувати проблеми виробництва, запропонувавши і впровадивши низку раціональних пропозицій, що дозволили суттєво підвищити продуктивність виробництва, покращити керування обладнанням та умови праці. Завдяки цьому вже невдовзі він обійняв посаду механіка цеху сульфату амонію.

1967 рік став визначальним у житті Віктора Миколайовича – саме цього року він вирішив узагальнити набутий практичний досвід і присвятити себе науково-педагогічній роботі. З цією метою він повертається до Alma Mater і вступає до аспірантури на кафедру машин та апаратів хімічних виробництв. Здобутки Віктора Миколайовича не залишають байдужим завідувача кафедри, знаного фахівця в галузі тепломакообмінних процесів І.І. Чорнобильського, який запрошує Віктора Миколайовича продовжити дослідження під його керівництвом.

Теза "Наука повинна бути корисною людям" стає життєвим кредо Віктора Миколайовича. Саме тому після захисту кандидатської дисертації він активно продовжує роботу, особливо зосереджуючись на практичній цінності одержаних наукових результатів. На чолі профільної наукової групи він надає допомогу у вдосконаленні виробництва Новокемеровському, Куйбишевському, Свердловському, Щокінському хімічним комбінатам та іншим підприємствам хімічної галузі, розробляє обладнання для сушіння термолабільних рідин і гранулювання. Високопродуктивні сушарки псевдозрідженого шару його конструкції рекомендовані для широкого впровадження НДІ хімічного машинобудування і виготовляються серійно. Сфера наукових інтересів Віктора Миколайовича постійно розширюється – він займається розробкою технологій та обладнання для виробництва мінеральних добрив, молочних і органічних продуктів, казеїну, пектину та ін. Значущість впроваджених розробок є настільки ва-

гомою, що Віктору Миколайовичу доручають створити й очолити на факультеті хімічного машинобудування галузеву науково-дослідну лабораторію інтенсифікації і автоматизації процесів сушіння, що має пряме міністерське підпорядкування.

З 1971 року Віктор Миколайович зміло поєднує наукову роботу з викладацькою діяльністю. Працюючи на кафедрі на посадах доцента, а згодом професора, він зміло викладає спеціалізовані курси, стає керівником спеціальності "Обладнання лісового комплексу". З його ініціативи і під його керівництвом створюється студентське конструкторське бюро, у якому кращі студенти кафедри долучаються до виконання реальних проектів за госпдоговірними темами, що дає можливість підняти їх фахову підготовку на якісно новий рівень. Викладацька майстерність, поєднана з умінням передати студентам свій практичний досвід і наданням їм можливості творчого мислення у розв'язанні практичних задач стає освітньою формулою Віктора Миколайовича, яка дозволяє йому готувати дипломників і аспірантів, серед яких кандидати і доктори наук, завідувачі кафедр, керівники підприємств.

Віктор Миколайович не полишає активної праці і нині. Тільки за останні роки під його керівництвом запущено єдине в Україні виробництво бішофиту – цінної сировини, що широко використовується у медицині та технічних цілях, виконано комплекс заходів та розроблено обладнання для підвищення енергетичної ефективності виробництва ПАТ "Концерн Стирол", розроблено та впроваджено інноваційну енергоефективну установку для охолодження молока з теплорекуперацією, що має кращі технічні показники роботи, ніж у сучасних вітчизняних та закордонних аналогів.

За високий рівень підготовки фахівців Віктор Миколайович нагороджений відзнакою "За отличные успехи в работе", "Заслуженный преподаватель НТУУ "КПІ". Науково-практичні розробки Віктора Миколайовича відзначені золотими та срібними медалями виставок обладнання, у тому числі ВДНГ СРСР, а сам він нагороджений почесним званням "Заслуженный винахідник НТУУ "КПІ". Більш як 900 одиниць обладнання, розробленого під його керівництвом, впроваджено у виробництво на підприємствах від Бреста до Владивостока, а 11 типів апаратів виготовляються серійно.

Наукові здобутки Віктора Миколайовича оцінені і на міжнародному рівні: він є заступником голови Комітету з проблем сушіння країн СНД, членом Американського хімічного товариства, стаття про нього міститься у збірнику "Who is who in science and engineering".

Співробітники кафедри машин та апаратів хімічних і нафтопереробних виробництв бажають Вам, шановний Вікторе Миколайовичу, довгих років натхненної праці, звершення задумів, здійснення мрій. Ми ривняємось на Вас у своїй роботі!

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

Конференція з проблем феросплавного виробництва

На церемонії відкриття виступив голова оргкомітету, ректор НТУУ "КПІ" Михайло Згуровський. Він наголосив на важливості наукових пошуків і впровадження новітніх технологій у феросплавному виробництві як однієї з найбільш розвинутих галузей у металургійному виробництві в Україні. Якнайширше залучення до цього процесу молоді необхідне і цілком зрозуміле. Було також зачитано привітання від Президента НАН України Бориса Патона. З вітальним словом від ПриватБанку до присутніх звернувся виконавчий директор УкрФА Сергій Кудрявцев. Керівники провідних підприємств галузі Павло Кравченко (ВАТ "Запорізький завод феросплавів") і Володимир Куцин (ПАТ "Нікопольський завод феросплавів") привітали присутніх і цілеспрямовано – для молоді – розповіли про діяльність і досягнення феросплавного виробництва. З привітаннями виступила також декан металургійного факультету НМетАУ Людмила Камкіна. З доповіддю, яка була названа ведучим базовою, "Об'ємно-планувальні рішення феросплавних цехів і їх класифікація" виступив генеральний директор Науково-виробничої впроваджувальної фірми "Топаз ЛТД" Володимир Шевченко.

Конференція продовжилася доповідями, присвяченими науковим розробкам у феросплавному виробництві, аспірантів НТУУ "КПІ", фахівців Національної металургійної академії України, ПАТ "Запорізький завод феросплавів", ТОВ "Побузький феронікелевий комбінат", ТОВ "Нікопольський завод феросплавів". У другій частині на ній виступили з доповідями студенти НТУУ "КПІ" і НМетАУ. Для учасників також були організовані екскурсії на ТОВ "Побузький феронікелевий комбінат" і до лабораторії інженерно-фізичного факультету нашого університету.

На конференції відбулося підбиття підсумків конкурсу на кращі молодіжні роботи у сфері теорії і практики феросплавного виробництва. Група експертів спільно з оргкомітетом конкурсу за підсумками рейтингової оцінки визначила 15 переможців у номінаціях "аспіранти та молоді вчені", "заводські фахівці" та "студенти". Переможці зможуть взяти участь у традиційних щорічних тематичних конференціях УкрФА і Міжнародному феросплавному конгресі INFACON-14.

В. Школьній

Олімпіада з теоретичної механіки

24 лютого 2015 р. в університеті пройшла студентська олімпіада з теоретичної механіки.

Участь в олімпіаді взяли 48 студентів. Вони представляли п'ять факультетів та інститутів: ФАКС, ММІ, ІХФ, ЗФ та ІЕЕ.

Завдання олімпіади склалися з шести задач з основних розділів теоретичної механіки – статика, кінематика, динаміка, аналітичної механіки. Відповідно завдання зі статика оцінювались всього в 20 балів, з кінематики в 30 балів і з динаміки та аналітичної механіки в 35 балів, загалом максимальний бал олімпіади – 85.

Учасники олімпіади показали досить високий рівень знань, а її переможцями стали:

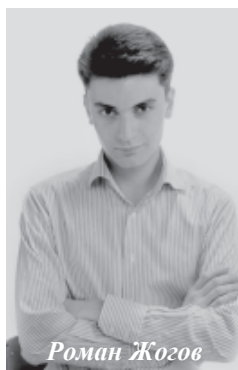
I місце – О.С. Іокімас, ФАКС, група ВЛ-31,
II місце – Р.С. Котвицький, ФАКС, група ВЛ-21,
III місце – П.В. Федосенко, ММІ, група МП-32.

Загальні результати олімпіади, що включають в себе кількість балів кожного учасника, опубліковано на сайті кафедри теоретичної механіки КПІ (<http://tm.kpi.ua/>).

Вітаємо переможців!

Вікторія Губська, асистент, кандидат ф.-м.н.,
кафедра теоретичної механіки

Учись з молоді – згодиться на старість

Роман Жогов

Роман Жогов став першим в Інституті телекомунікаційних систем, хто отримав стипендію ректора НТУУ "КПІ" навчаючись всього на 3-му курсі. Він постійно бере участь у наукових конференціях, навчається на відмінно, наполегливо працює зі своїм науковим керівником С.Г. Буніним над проблематикою ширококомімульсивних імпульсних сигналів та вже планує декілька власних патентів за цією темою.

Рома є різносторонньою особистістю: змалку читав наукові книжки для радіоаматорів, які залишилися від діда, робив успіхи у вивченні фізики, перемагаючи на районних та обласних олімпіадах. Тому вибір технічного університету та Інституту телекомунікаційних систем склався сам по собі. Водночас не уявляє свого життя без музики: грає на гітарі та губній гармонії, має свій музичний колектив, з яким щотижня виступає з блюз-джемами в одному зі столичних культурних закладів.

Навчаючись на 3-му курсі, він вирішив для себе, що настав саме той час, коли треба якомога більше розвиватися та використовувати будь-які існуючі можливості. Одним з небагатьох він пройшов стажування за програмою "Jump to life:", також відвідує курси Porta One, на яких вивчає Linux та бази даних. "Чим раніше почати вивчати це, тим краще. Це потрібні речі", – вважає Рома. Також він проходить різноманітні онлайн-курси від найкращих світових університетів на освітніх порталах. Усі вони англійською мовою, тому він радить наполегливо її вивчати, бо це крок до нових знань.

Часу у нього вистачає ще й на суспільну роботу – він став головою НТСА в ІТС, відтепер всі свої ідеї можна буде втілювати на рівні не тільки інституту, але й університету. Минувало літа вперше взяв участь у літній школі НТСА, прослухав курс з бізнес-аналітики від спеціаліста IBM. Тепер він знає, як продуктивно провести своє наступне літо.

Дивлячись на цього студента, який у свої 19 років встиг досягти того, чого і після закінчення університету не кожному вдається, залишається лише побажати всім не витрачати свого часу марно та займатися саморозвитком. А також побільше спілкуватися з людьми, які надихають ставати кращими, чії досягнення мотивують створювати нові ідеї та втілювати їх в життя.

Олександра Кравець

Успіх команди КПІ на турнірі фізиків

Команда фізиків НТУУ "КПІ"

З 6 по 11 березня у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відбувся черговий XIII Всеукраїнський студентський турнір фізиків. У цьому році наш університет вперше відрядив на турнір дві команди. Вони змагалися із іншими 4-ма командами – представниками фізичного та фізико-технічного факультетів Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. За результатами 4-х відбіркових боїв уперше в історії турніру одна з наших команд ("Каноніри КПІ") пройшла до фіналу. На цьому вона не зупинилася і у фіналі здобула друге місце, пропустивши попередню себе лише команду фізико-технічного факультету ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Понад те, капітан команди "Каноніри КПІ" студент ФТІ Павло Радчук став переможцем в особистому заліку, а студент ТЕФ Владислав Філонов і студент ФТІ Влад Соколовський отримали дипломи II ступеня.

Успіх на турнірі став можливим завдяки наполегливій праці студентів і командному духу, що панував серед його учасників. Підготовка до боїв відбувалась з вересня і не припинялася навіть уночі в готелі під час турніру. Так, задля того, щоби поліпшити експериментальні дані для фінальної задачі, студент ФТІ Михайло Флак разом з іншими учасниками команди до пізнього вечора проводили вимірювання в лабораторії фізико-технічного факультету ХНУ в П'ятихатках, а потім усю ніч обробляли отримані результати. Взагалі, важко переоцінити роль кожного учасника наших команд: кожен з них зробив цікаве дослідження і яскраво представив його результати. Вже згаданий Михайло Флак у фіналі розповідав про цікаве теоретичне та експериментальне дослідження зміни альbedo твердих тіл при їх зволоженні. Ілля Ольховик сконструював левітатор, що працює на ефекті іонної тяги, Владислав Філонов розробив схему приладу для визначення ентропії. Крім, власне, розв'язання задач, формат турніру вимагав від учасників неабияких умінь щодо тактики ведення дискусії, спроможності відстоювати свою думку в науковій полеміці, як це вимагається в ході фізбоїв, які за своєю схемою нагадують засідання спеціалізованої ради із захисту дисертацій.

Варто сподіватися, що здобуті навички та сформовані командні традиції сприятимуть подальшому розвитку СТФ в нашому університеті, та що наступного року нашу команду чекатимуть нові яскраві досягнення!

П.О.Наказной,

керівник команди, старший викладач, вчений секретар ФТІ

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ЦЕНТР ІНФОРМУЄ

Українсько-Польський центр НТУУ "КПІ": діяльність і здобутки

Про роботу Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ» розповів «КПІ» заступник керівника департаменту міжнародного співробітництва Євген Поліщук.

– Скільки років існує в КПІ Українсько-Польський центр? З якою метою він створювався, за якими напрямками здійснює діяльність?

– Українсько-Польський центр НТУУ "КПІ" був заснований і почав працювати в 2008 році. Метою його відкриття у стінах нашого університету було налагодження і поглиблення партнерських зв'язків з польськими вишами в організації освітнього процесу і академічних обмінів, наукових контактів, у культурній сфері та спорті. Життя засвідчило, що рішення про створення такої інституції було абсолютно правильним: у нас з'явилися надійні партнери в Польщі, співпраця з якими збагачує новим досвідом і нас, і наших друзів. А на Українсько-Польський центр покладається при цьому роль своєрідного модератора цих відносин.

– До речі, скільки партнерів нині у КПІ в Польщі?

– Нині ми активно співпрацюємо з 13 університетами з Польщі. А ще, звісно, тісні зв'язки підтримуємо з Секцією випускників КПІ у Республіці Польща, яку очолює випускник і, з минулого року, почесний доктор нашого університету Януш Фукса. Він є великим патріотом і другом нашого університету.

– А які з наших інститутів і факультетів співпрацюють з польськими партнерами найактивніше і найбільш плідно?

– За різними напрямками і в різних формах найцікавіше співпрацюють з польськими колегами ФЕА, ФАКС, ВПІ, ІФФ, ІПСА, ФММ, ФЛ, ФСП.

– Наша співпраця з польськими вишами обмежується лише партнерством у наукових проєк-

тах і спільними культурними та спортивними заходами, чи ми співпрацюємо і за програмами подвійного диплома?

– Роботу в цьому напрямі вже розпочато. Ближче всього до початку реалізації втілення таких спільних з польськими партнерами програм наразі перебувають ФММ, ФСП і ММІ.

– А як щодо програм обмінів? У яких саме університетах навчаються нині студенти і аспіранти КПІ?

– Програми обміну успішно працюють. Нині наші студенти навчаються у Варшавській політехніці, Лодзинській політехніці (10 магістрів та 1 аспірантка). Окрім того, у Варшавській та Сілезькій політехніках протягом місяця проходили стажування аспіранти ІЕЕ та докторант ІФФ.

– У КПІ вже кілька років працюють курси польської мови. За якими програмами проводиться навчання, хто викладає, скільки людей їх відвідують?

Ініціатором організації таких курсів був ректор нашого університету Михайло Згуровський. Працюють вони вже шостий рік і відвідують їх науковці, аспіранти і студенти. А викладали і викладають – волонтери Міністерства освіти Польщі – співробітники Ягеллонського університету Малгожата Граусам (з 2010 по 2014 рр.) та Войцех Зволінський (з 2014 року). Програму курсів розроблено Міністерством освіти Польщі спеціально для іноземців. Нині у нас відкрито 4 групи слухачів в Інституті післядипломної освіти НТУУ "КПІ" та на факультеті лінгвістики. Кожного року в середньому 30 їхніх слухачів отримують відповідні сертифікати. Крім того, минулого року у нас проводили-

ся також літні інтенсивні курси – їх відвідали 50 слухачів.

– За активною участю Українсько-Польського центру налагоджено також співпрацю між КПІ та Польською академією наук. Розкажіть про неї докладніше.

– Ми налагодили дуже добрі партнерські стосунки з Представництвом Польської академії наук у Києві, яке очолює професор

Євген Поліщук

Хенрик Собчук. Завдяки цій співпраці в нашому університеті постав пам'ятник випускнику КПІ, видатному польському фізикохіміку Войцеху Свентославському. Надзвичайно цікавими були і Українсько-польський семінар з комп'ютерного моделювання нових матеріалів, який пройшов у листопаді минулого року, зустрічі з провідними науковцями ПАН та інші заходи. Цього року в рамках співпраці з ПАН заплановано провести три спільні міжнародні наукові конференції – на ФЕА, ІФФ та ФБТ.

А ще, на кафедрі відновлюваних джерел енергії ФЕА в рамках проєкту МЗС Польщі "Польська

поміч" створено Навчально-науковий українсько-польський центр, де студенти та слухачі курсів підвищення кваліфікації працюють на сучасному обладнанні передових фірм Польщі. З Посольством Республіки Польща в Україні ведуться перемовини щодо створення центрів і за іншими напрямками.

– А які із заходів, запланованих УПЦ на поточний рік, варто відзначити особливо?

– Дуже цікавими і корисними мають стати зустрічі науковців і студентів з польськими колегами на міжнародному семінарі "Комп'ютерне конструювання нових матеріалів. Стан, проблеми, перспективи" (ІФФ), на міжнародній науково-практичній конференції "Чиста вода. Фундаментальні, прикладні та промислові аспекти" – вона стала традиційною і проводитиметься вже втретє (відповідає за організаційні аспекти її проведення ФБТ), "Відновлювальні джерела енергії та ефективність XXI століття" (тут відповідальний ФЕА). Ну і, звичайно, впевнений, що вельми цікавим стане конкурс на краще знання польської мови, який проводитиметься факультетом лінгвістики.

– Українсько-Польський центр НТУУ "КПІ" брав активну участь у підготовці першого Форуму ректорів технічних університетів України та Польщі. Що це за захід, якими були його рішення? Чи планується зробити такі зустрічі очільників технічних ВНЗ регулярними, і якщо так, то коли відбудеться наступний форум?

– Це було перше зібрання ректорів технічних вишів двох наших країн. Пройшов форум у листопаді минулого року в Національному університеті "Львівська політехніка". З програмними доповідями на ньому виступили голова ради Асоціації

ректорів вищих технічних навчальних закладів України, ректор нашого університету академік НАН України Михайло Згуровський та голова Конференції ректорів технічних університетів Республіки Польща, ректор Вроцлавської політехніки професор Тадеуш Венцковський. Обговорювали учасники форуму питання майбутнього технічної освіти. Це, власне, було задано організаторами, адже гасло форуму – "Технічна освіта – для майбутнього Європи".

Учасники форуму ухвалили низку рекомендацій, у яких визначено основні напрями подальшої співпраці українських і польських вишів, наголошується на необхідності створення Національної ради України з питань гарантії якості вищої технічної освіти та акредитації спеціальностей, проведення консультацій щодо можливості приєднання України до європейських мереж акредитаційних агенцій (ENQA, CEENQA, ENAEE та інших), підтримки пропозицій щодо впровадження в Україні документів типу Європейського паспорта інженера (Engineering Card) та почесного титулу EUR ING (Європейського інженера) та багато іншого. За пропозицією ректора Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу Євстахія Крижанівського наступне засідання Українсько-польського форуму Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України та Конференції ректорів технічних університетів Республіки Польща "Технічна освіта – для майбутнього Європи" планується на базі Івано-Франківського НТУ нафти і газу в 2015 році. Надалі такі форуми проводитимуть по чергою в Польщі і Україні щорічно.

Спілкувався Д. Стефанович

• КОНКУРС • КОНКУРС • КОНКУРС • КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної з 1 серпня 2015 року посади завідувача кафедри (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри):
– математичного моделювання економічних систем;
на заміщення посади завідувача кафедри (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри), тимчасово зайнятої до проведення конкурсу:
– організації видавничої справи, поліграфії та книгозберігання;
на заміщення вакантної посади завідувача кафедри (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри):
– зварювального виробництва;
на заміщення посади професора кафедри (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри), тимчасово зайнятої до проведення конкурсу:
– оптичних та оптико-електронних приладів;
– промислової електроніки;
– високотемпературних матеріалів та порошкової металургії;
– мікроелектроніки;
на заміщення посад доцентів (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри), старших викладачів, асистентів, тимчасово зайнятих до проведення конкурсу по інститутах, факультетах, кафедрах:
Фізико-математичний факультет
Кафедра математичного аналізу та теорії ймовірностей асистентів – 1
Кафедра загальної фізики та фізики твердого тіла доцентів – 1
Кафедра нарисної геометрії, інженерної та комп'ютерної графіки асистентів – 2
Видавничо-поліграфічний інститут
Кафедра видавничої справи та редагування старших викладачів – 1
Теплоенергетичний факультет
Кафедра автоматизації проектування енергетичних процесів і систем доцентів – 1

Кафедра атомних електричних станцій і інженерної теплофізики доцентів – 1; асистентів – 1
Кафедра автоматизації теплоенергетичних процесів старших викладачів – 1
Радіотехнічний факультет
Кафедра радіотехнічних пристроїв та систем старших викладачів – 1
Інженерно-фізичний факультет
Кафедра фізики металів доцентів – 1
Зварювальний факультет
Кафедра зварювального виробництва асистентів – 1
Інститут енергозбереження та енергоменеджменту
Кафедра інженерної екології асистентів – 1
Кафедра електропостачання асистентів – 1
Факультет авіаційних і космічних систем
Кафедра інформаційно-вимірювальної техніки асистентів – 1
Факультет електроніки
Кафедра акустики та акустоелектроніки асистентів – 1
Кафедра звукотехніки та реєстрації інформації асистентів – 2
Кафедра фізичної та біомедичної електроніки асистентів – 1
Факультет соціології і права
Кафедра філософії доцентів – 1; викладачів – 2
Кафедра історії викладачів – 2
Кафедра соціології викладачів – 1
Механіко-машинобудівний інститут
Кафедра прикладної механіки доцентів – 1

Інженерно-хімічний факультет
Кафедра екології та технології рослинних полімерів доцентів – 1; старших викладачів – 1
Інститут телекомунікаційних систем
Кафедра інформаційно-телекомунікаційних мереж асистентів – 1
Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра менеджменту доцентів – 1; старших викладачів – 1
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра автоматизованих систем обробки інформації та управління доцентів – 1; асистентів – 1
Приладобудівний факультет
Кафедра оптичних та оптико-електронних приладів старших викладачів – 1;
на заміщення вакантної посади доцента, старшого викладача кафедри:
Механіко-машинобудівний інститут
Кафедра механіки пластичності матеріалів та ресурсозберігаючих процесів доцентів – 1
Теплоенергетичний факультет
Кафедра автоматизації теплоенергетичних процесів доцентів – 2; старших викладачів – 1
Інженерно-хімічний факультет
Кафедра хімічного, полімерного і силікатного машинобудування доцентів – 1;
на заміщення вакантної з 1 вересня 2015 року посади доцента, старшого викладача кафедри (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри):
Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра менеджменту доцентів – 1
Зварювальний факультет
Кафедра зварювального виробництва старших викладачів – 1

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення. Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, к.103 та к. 243. Університет житлом не забезпечує.

Вечір, присвячений 100-річчю від дня народження Святослава Ріхтера

19 березня в залі засідань Вченої ради НТУУ "КПІ" відбувся урочистий вечір, присвячений 100-річчю від дня народження видатного музиканта ХХ століття Святослава Ріхтера (20.03.1915 – 01.08.1997).

Участь у ньому взяли аташе з питань культури Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні Дірк Лехельт, голова Ради німців України Володимир Лейсле, заступник Житомирського міського голови Олександр Бочковський, головний редактор видавництва "Волинь" Георгій Мокрицький, представники Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського, шанувальники творчості видатного музиканта, які працюють і навчаються в КПІ, та інші.

Нахненно і піднесено провів вечір знавець і багаторічний шанувальник творчості великого музиканта, власник, можливо, найбільшої у світі колекції записів його концертів доцент Інституту прикладного системного аналізу НТУУ "КПІ", кандидат фізико-математичних наук Юрій Бохонов.

Виступає Ю. Бохонов

Учасники вечора почули розповіді про життєвий шлях Святослава Ріхтера та його внесок у світову музичну культуру. Супроводжували ці розповіді фотографії та рідкісні відеозаписи великого виконавця. Яскравих барв додали до них особисті спогади Юрія Бохонова та професора Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського Михайла Степаненка про концерти великого виконавця в Києві та інших містах України. А ще – знятий спеціально до ювілею фільм Житомирської обласної телерадіокомпанії "П'ять нот з акордів славетного життя", присвячений родині та першим рокам життя Свя-

тослава Ріхтера (автор сценарію Георгій Мокрицький, режисер Світлана Заремба).

І, певна річ, на вечорі лунала музика – твори Бетховена, Шумана, Шопена, Ліста, Гріга, Дебюссі, Ріхарда Штрауса, Рахманінова у записах із зібрання ведучого.

Д. Стефанович

Вивчаємо історію своєї Alma mater

У Науково-технічній бібліотеці започатковано новий культурно-освітній проект "Сторінки історії Київського політехніки". В рамках проекту відбулося вже дві зустрічі (18 лютого і 2 квітня), присвячені меценатам нашого університету.

Київський політехнічний інститут було засновано в 1898 році. Характерною ознакою Києва кінця ХІХ ст. стала активна благодійна діяльність численних українських промисловців, зокрема так званих "цукрових магнатів" – Бродських, Терещенків, Ханенків, Смирненків та ін. Їхня ініціатива і матеріальна допомога зіграли вирішальну роль в організації вищої технічної школи в Києві.

Цукрова промисловість з середини позаминулого століття була головною в економіці України. Понад 80% всього цукру в Російській імперії виробляли саме українські заводи. А основи цукроваріння заклав граф Олексій Олексійович Бобринський.

Сини О.О.Бобринського, разом з іншими промисловцями Києва, входили до організаційного комітету зі створення Київського політехнічного інституту.

Найбільший грошовий внесок на організацію нового навчального закладу Києва зробив Микола Артемійович Терещенко – 150 тис. крб.

Велика і успішна родина промисловців Терещенків залишила у спадок місту численні архітектурні споруди шкіл, лікарень, музеїв, унікальні історично-художні колекції і добру пам'ять про свої благодійні справи. Засновник видатної династії – Артемій Якович Терещенко, родом з міста Глухів на Чернігівщині, походив з козаків. Роки наполегливої праці дали змогу створити, разом із синами, велику цукрову імперію. Створене 1870 р. "Товариство цукробурякових і рафінадних заводів братів Терещенків" з часом виготовляло більшу частину цукрової продукції в Україні. Сини А.Я.Терещенка – Микола, Федір та Семен, окрім ведення справ, багато уваги приділяли громадській та благодійній діяльності. Законом в родині було відрухування 80% доходів від виробництва на створення притулків, навчальних закладів, лікарень у рідному Глухові, Києві та Москві. Тому і сьогодні ми з вдячністю згадуємо про цю унікальну українську родину.

Цікаво було дізнатись, що один з Терещенків навчався в нашому університеті і стояв біля витоків авіаційної галузі в Україні. Федір Терещенко, син Федора Артемійовича, вступив до КПІ 1907 р. Тала-

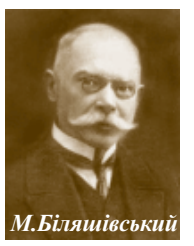
новитий юнак майже від початку навчання визначився зі своїм покликанням і присвятив себе авіації. Поштовок стала, швидше за все, участь у роботі Повітроплавного гуртка, заснованого в КПІ 1905 р. з ініціативи професора кафедри електротехніки Миколи Андрійовича Артем'єва. Тут також розпочинав свій шлях Ігор Іванович Сікорський. 1909 р. Федір Терещенко організував у своєму маєтку на Житомирщині авіаційну майстерню і згодом випускав літаки власної конструкції. Літак "Терещенко-5" брав участь у Всеросійській торговельно-промисловій виставці 1913 р. в Києві.

Федір Терещенко

Розповідь про династію українських меценатів доповнила презентація нового книжкового видання "Перший олігарх. Михайло Іванович Терещенко. 1886–1956". Автор книги – Мішель Терещенко, нащадок Миколи Терещенка, який нині проживає в Україні і нещодавно отримав український паспорт.

Ще одну доповідь було присвячено першому бібліотекару університетської бібліотеки Миколі Федотовичу Біляшівському. Видатний учений присвятив роботі в Київському політехнічному два с половиною роки і, фактично, заклав основи фундаментальної книгозбірні. Але головний внесок Біляшівського в розвиток науки і культури полягає в організації музейної справи України. Саме завдяки його наполегливості і творчій енергії ми маємо зараз три великі київські музеї: Національний музей історії України, Національний художній музей та Національний музей українського народного декоративного мистецтва. Також Микола Федотович був ініціатором створення Канівського заповідника – одного з мальовничих природних музеїв України.

М.Біляшівський

Отже, стартував новий бібліотечний проект, розрахований на довгий період часу. В історії нашого університету є ще багато забутих або маловідомих сторінок. Прийшов час їх відкривати.

М.О.Мірошніченко,
зав. фонду рідкісних і цінних видань
НТБ НТУУ "КПІ"

За підсумками Першого національного конкурсу лідерів активного та екологічного туризму, проведеного Українською асоціацією активного та екологічного туризму, турклуб НТУУ "КПІ" "Глобус" переміг аж у двох номінаціях: кращий турклуб 2014 року та краща школа підготовки кадрів активного туризму. Лідерів у п'ятнадцяти номінаціях визначили за результатами інтернет-голосування та оцінок експертного журі.

Офіційна церемонія нагородження переможців конкурсу відбулася 26 березня на УІТТ 2015 – головній туристичній виставці України, що проходила в Міжнародному виставковому центрі. Київську політехніку на нагородженні представляла Маргарита Сакова, керівник інформаційного відділу клубу. Вона подякувала організаторам конкурсу за надану можливість представити свої досягнення та поділитися ними з іншими; усім політехнікам, хто своїми зусиллями забезпечив високий рейтинг клубу, а також усім, хто взяв участь у голосуванні.

Через нашу газету вона передає щирі вітання усім причетним до розвитку активного туризму та бажає їм якісного зростання, розвитку й нових досягнень.

Инф. "КПІ"

Турклуб КПІ – кращий в Україні

М. Сакова

Навчання молодих бібліотекарів

З 2 по 5 лютого в селі Ізки Міжгірського району Закарпатської області пройшла II Зимової школа молодого бібліотекаря Молодіжної секції Української бібліотечної асоціації (УБА). Цьогорічна школа була присвячена рекламі та PR в бібліотеці. Проводилися тренінги за такими темами: реклама, PR, робота зі ЗМІ, імідж бібліотеки, брендинг, створення рекламних відеороликів, рекламних макетів у графічних редакторах та багато іншого. Також були заняття для стимулювання креативності, генерування ідей та тренінг з упевненості. Крім того, учасники та тренери, а серед них були працівники публічних, сільських, дитячих бібліотек, обмінялися досвідом роботи своїх бібліотек.

УБА об'єднує на добровільних засадах осіб, які професійно пов'язані з бібліотечною справою. Метою УБА є всебічне сприяння розвитку бібліотечної справи і забезпеченню реалізації права користувачів бібліотечних послуг на якісне і своєчасне бібліотечне та інформаційно-бібліографічне обслуговування. НТБ ім. Г.І.Денисенка – багаторічний офіційний партнер УБА. Це партнерство допомагає всебічно розвиватися як співробітникам, так і бібліотеці нашого університету.

Аріна Черинько, бібліотекар НТБ ім. Г.І.Денисенка

Шевченкіана на віки

Під такою назвою виставка про життя і творчість поета відкрилася в 13-й залі НТБ. Автори використали різноманітні засоби передачі Шевченківської творчості: скульптуру, картини, фотоматеріали, книги останніх років видання. "Серед експонатів, – розповідає І.Булах, одна з організаторів виставки, – акварелі 1840–60 рр., ескіпси українських художників із зображенням портретів поета, героїв його творів, національних орнаментів; ювілейні видання, зокрема кілька книг з останнього 12-томного зібрання".

Виставка популяризує серед молоді й ще раз вшановує творчі пошуки поета і художника, відображені у творах, документах, матеріалах і спогадах, та особистість Т.Г.Шевченка, що виходить за межі національної культури.

Инф. "КПІ"

Слово вдячності

Велике горе спіткало нашу сім'ю. 22 лютого в зоні АТО під Волновахою загинув мій рідний брат – Сергій Петрик. 25 лютого в с. Перемога Чернігівської області Ніжинського району ми поховали рідну людину – гарного сина, брата, чоловіка та батька двох малих діток.

Дякуємо та висловлюємо найщиріші слова вдячності добрим та чуйним людям – проректору НТУУ "КПІ" Петру Олексійовичу Киричку, в.о. директора ВПІ Тетяні Юріївні Киричок та всім співробітникам ВПІ. Ваша увага, сердечність і співчуття підтримують нас у цьому горі.

Спасибі, дорогі колеги!
З повагою та вдячністю сім'я Олі Орел – ст. лаборанта каф. ОВПК

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

☎ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua
гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідні редактори

В.М.ІГНАТОВИЧ

Н.Є.ЛІБЕРТ

Д.Л.СТЕФАНОВИЧ

(керівник прес-служби
НТУУ "КПІ")

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір

О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор

О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ.»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.